

Esmeray, klip kavramının bilinmediği, henüz TV'lerin siyah beyaz izlendiği yılların şarkıcısıydı. Gel Tezkere Gel şarkısıyla askerliğini yapan gençler için bir fenomen olmuştu. Emirgânlı idi ve çilekleri çok severdi. 24 Mart'ta veda etti yaşama.

parlamıştı.

Babalar da "namus" ve "ahlak" kavramlarının hayli keskin ve yoğun olduğu o dönemle-

rin Batman'ında Esmeray'ı, hanımefendi tavırları, buğulu sesi, sempatik yüzü, utangaç bakışları, ışıl ışıl parlayan gözleriyle, mutluluk ve huzur içinde yenen yer sofralarındaki akşam yemeklerine konuk etmekten asla imtina etmediler; aksine, "kıçını başını" açmadan, gayet edepli bir salınış ve hatta utangaç denebilecek bir gülüşle şarkılarını söyleyen bu esmer tenli kadın'ı -"ağır"lıklarına yedirip hiçbir zaman bunu dillendirmeseler bile- onlar da sevdiler...

1949 Emirgan doğumluydu Esmeray... Çocukluğundan beri sanatla, sanat dünyasıyla haşır neşirdi. 1960 yılında çocuk oyunlarında, sonrasında, Haldun Dormen ve Sezer Sezin Tiyatroları'nda oynadı. Tiyatroda oyunculuğa devam ederken iki de filmde rol aldı "Sev Kardeşim" filmine adını veren şarkısı da hayli tutmuştu. (Hâlâ da "hit"tir bana göre!...)

"Gel Tezkere Gel..."

Batman, benim için, yığınla karanlık siyasal/toplumsal olaylar örgüsünün gölgesiyle sarsılmamış bir kentti o zaman. Bu nedenle, Esmeray'ın tüm Türkiye'ye mal olduğu, çıkış yaptığı dönemler, tam da Batman'ın bu "masum", "huzurlu" ve

"güven dolu" dönemlerine tekabül eder... Hele de "Gel Tezkere Gel" şarkısı, askerliğini yapan binlerce genç için tam bir fenomendi. Stüdyoda özel olarak çekirilmiş, biri üniformalı biri sivil, biri renkli, biri siyah beyaz iki fotoğrafın birbirine özel olarak mikslendiği askerlik fotoğraflarının arkasına nice asker, o şarkının sözlerini yazardı: "Gel tezkere, gel tezkere, bitsin bu gurbet.../ Evde baban, bacın, anan yüzüne hasret..." Bu dizeler, çakı gibi yakışıklı üniformalı bir askerin süslediği kartpostallara da el yazısı karakteriyle yazılırdı... Kimi zaman da Esmeray'ın gülümseyen bir resmi yer alırdı bu kartpostallarda... (Esmeray, bu bağlamda, kartpostallar döneminin de masumiyet çağrışıdır; o zamanlar, kartpostallar, çoğunuzun net olarak anımsayacağından eminim!- hayatımızın en önemli unsurlarından biriydi...)

Topluğne yarışması...

Türkiye'de ilk kez yapılan ve TRT Hafif Müzik Derneği'nce düzenlenen "Topluğne Müzik Yarışması"nda "Unutama Beni" şarkısıyla birinci oldu Esmeray... Ve böylece profesyonel müzik yaşamına da adım atmış oldu... Asıl çıkışımı ise "Gel Tezkere Gel" parçasıyla

yaptı Esmeray... Tarih, 1976 idi.

Batman'daki evimizin kocaman bir dut ağacının kapladığı geniş bir avlusu vardı ve yaz günlerinin doyum-suz güzellikteki tadı, avlunun uygun bir yerine konan pikabın çevirdiği plaklarla artardı... Akşam yemekleri, böylece bir şenlik havasına bürünürdü... Teyp bile o kadar yaygın değildi henüz. TRT ise hepimiz için "atlanmış bir çağ"ın sembolüydü ki tek kanallıydı ve belli saatlerde yayın yapardı sadece...

O zamanlar "klip" diye bir kavram henüz yerleşmemişti hayatımızda ama Esmeray, kendi kuşağının TRT ekranına çıkan tüm sanatçıları gibi kimi zaman yemyeşil, envai çeşit çiçekle süslü -renkli olmadığı için göremez, tahmin ederdik!- bir bahçenin içinde, kimi zaman da ışıl ışıl parıldayan bir denizin, havuzun kenarında söylerdi şarkılarını...

Son dönemlerde, bazı TV kanallarında, değişik rolleri canlandırdı ama artık 70'li, 80'li yılların üzerinden çok zaman geçmiş, köprünün altından çok sular akmıştı. Kanserdi. Tedavi görüyordu ama bunu hiçbir zaman hiç kimseye söylemedi. O dönem, özellikle TRT radyosunda "Çocuk Bahçesi", "Arkası Yarın" ve "Radyo Tiyatrosu" kadar aşına olduğumuz "Türkçe sözlü hafif müzik" in "siyah orkide" siydi mağrur, onurluydu; asla "şov"a dönüştürmedi hastalığını... Herkesten sakladı.

Emirgân ve çilek kokuları...

Emirgan'dan çocukluk arkadaşı Füsün Hanım, bana "İkimiz de Emirganlı'yız. O çilekleri çok severdi. En son kendisiyle yapılmış bir röportajda, çilekleri, çilek kokusunu çok özlediğini söylemişti. Hep çilek götürmek istedim kendisine ama olmadı... Hayatın hayhuyu, koşturmacası içinde her seferinde eriteledim. Şimdi öyle büyük bir ukde kaldı ki içimde..." dedi.

Benim çocukluğumun ve ilköğrenimim Batman'ında çilek, bir lükstü, sevgili Esmeray ama sen, benim için fazlasıyla o dönemlerin Batman'ısın...

Masumiyetin, huzurun, güvenin, kirlenmemişliğin Batman'ı...

Esmeray ile birlikte çok şey de gitti gibi bir duygu var içimde... Ölüm haberini aldığımda ansızın artık otuzlu yaşlarımı sürdürdüğümün ayrımlarına vardım; burkuldu yüreğim... Bir şeyler gitmişti... Bir daha hiç geri gelmemecesine hem de...

Gel tezkere demişti

BAKİ KOŞAR

"Boğazında düğümlenen hıçkırık olayım./ unutama beni, unutama beni.../ gözünde damlayamayan gözyaşın olayım./ unutama beni, unutama beni..."

İşte böyle akıp giderdi Esmeray'ın bu şarkısı... 70'li yılların siyah beyazlı duyarlılığını nasıl da beslerdi... Doğup büyüdüğüm Batman'da -farklı bir duyarlılığa sahip olan benim gibi herkes için de- Es-

meray, başlı başına bir fenomendi. (Aslında Diriker diye bir soyadı da vardı ama onu herkes sadece Esmeray olarak tanıdı; yalnızca Esmeray...) Bu şarkı, birbirini sadece görerek, birbirine dokunmadan, birbirine ulaşmadan, birbiriyle buluşmadan -hani neredeyse platonik denebilecek!- seven "âşık"ların yüreğindeki koro eşlik etti durdu...

Batman'ın, o dönem -yani 70'li yılların sonuyla 80'li yılların başları- nedense daha hu-

zurulu, daha güvenli ama işte, nihayetinde tekdüze gündelik hayatı içinde, kocalarını işlerine gönderen ev kadınları, genç kızların da dahil olduğu sohbetlerinde, Esmeray'a ilişkin türlü çeşit söylenceler uydururlardı. Kimilerine göre zenci kökenli bir ailenin İstanbul'da doğmuş kıızıydı, kimilerine göre ise aslında buralardan -yani güneydoğudan- İstanbul'a göçmüş bir memur ailesinin çocuğuydu ve işte sesi güzel olduğu için böyle

şarkıları da var. Son yıllarda, bazı televizyon dizilerinde rol alan ve genellikle "Arap Bacı"yı canlandıran Esmeray, en son 12 arkadaşıyla birlikte "Eski Dostlar" adlı kaset ve CD'yi çıkarmıştı. Şemi Diriker ile 1970 yılında evlenen sanatçının bir oğlu var. Uzunca süredir kanser tedavisi gören Esmeray, 24 Mart 2002'de aramızdan ayrıldı. ◀

ESMERAY KİMDİR?

1949'da İstanbul Emirgan'da doğdu. Sanat yaşamına 1960 yılında İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda çocuk oyunuyla başladı. Şehir Tiyatroları'nda 5 yıl görev yaptı. Ardından Haldun Dormen ve Sezer Sezin Tiyatroları'nda sahne aldı. "Balıkçı Güzeli Zilli Nazife" ve "Sev Kardeşim" gibi bazı sinema filmlerinde de rol aldı. 1974'te,

TRT ve Hafif Müzik Derneği'nce düzenlenen "Topluğne Müzik Yarışması"nda "Unutama Beni" şarkısıyla birinci oldu. Asıl çıkışını, 1976'dan itibaren Mehmetçik'in dilinde adeta marş olan "Gel Tezkere Gel" şarkısıyla yaptı. 11 adet 45'lik plağı, 4 uzunçaları ve 5 de kasedi bulunan Esmeray'ın "Can Mehmedim" ve "Asker Yolu" gibi